

LA HISTÒRIA INTERMINABLE

Fitxa tècnico-artística


Director:

Wolfgang Petersen

Actors:

 Barret Oliver
 Gerald McRaney
 Drum Garrett
 Darryl Cooksey
 Nicholas Gilbert
 Thomas Hill
 Deep Roy
 Tilo Prückner
 Moses Gunn
 Noah Hathaway
 Alan Oppenheimer
 Sydney Bromley
 Patricia Hayes
 Tami Stronach

Producers: Bernd Eichinger/ Dieter Geissler/
 Bernd Schaefers

Guió: Michael Ende/Wolfgang Petersen

Fotografia: Jost Vacano

Música: Klaus Doldinger/Limah/Giorgio Moroder

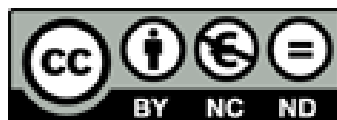
Les guies de pel·lícules que s'ofereixen des del GrupIREF tenen el mateix objectiu que el projecte Filosofia 3/18, és a dir, procurar que els nens i joves pensin per si mateixos de forma acurada i reflexiva. Per això no són gaire convencionals. Poques vegades hi ha referències a directors, actors o tècniques filmiques ni corrents cinematogràfiques.

Com si es tractés d'una lectura, demanem als espectadors una actitud activa i desperta abans, mentre i després de veure la pel·lícula. Les nostres guies busquen propiciar tant la mirada a la pantalla com a un mateix.

Aquest aprenentatge es fa a les aules de forma cooperativa, és a dir, formant una comunitat de recerca, un espai on es tracten les qüestions que planteja la pel·lícula de forma dialogada -ni debats ni discussions-, tot donant molta importància a l'exercici del pensament crític i reflexiu.

L'apartat Temes que es poden tractar no ha de ser tractada com un llibre de text, cal usar tots els mecanismes que són habituals a les aules de Filosofia 3/18: fer pissarra si s'escau, posar en marxa el diàleg i si convé llençar alguna pregunta, com un repte per avançar en el coneixement i en l'exercici d'actituds dialogants.

Quan creiem que el treball amb la pel·lícula ja es pot tancar, plantejarem una avaluació per tal que l'alumnat es faci conscient de què ha après, dels sentiments que li ha generat i del coneixement que li ha aportat.



Llicència de Creative Commons
 Guia La història interminable Autora: Irene de Puig Olivé. Està subjecta a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons.

Escenes de DVD

- | | |
|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. Crèdits inicials | 9. Fuyur |
| 2. La mare ja no hi és | 10. La primera porta |
| 3. La llibreria | 11. La confiança |
| 4. Trobada d'enviats | 12. L'oracle del Sud |
| 5. La torre d'ivori | 13. Els confins de Fantasia |
| 6. Els pantans de la tristesa | 14. Gmok |
| 7. La vella Morla | 15. L'emperadriu infantil |
| 8. Per poc | 16. El principi de tot |

Resum

Explica l'aventura de Bastian, un nen que, tot fent campana de col·legi, es posa a llegir un llibre que es diu *La història interminable*. S'identifica tant amb la història que quasi passa a formar part dels personatges ficticis. Resulta que el regne de la Fantasia està en perill i l'emperadriu està malalta per morir, si no troben aviat el remei, que no consisteix sinó en trobar-li un nom. És a dir, serà la paraula el que pot salvar l'emperadriu de la fantasia, i amb ella el món de la imaginació.

Com visualitzar

Des de bon començament, assenyalant la introducció amb el mar de núvols que es mostren, ja que aquestes imatges al llarg de la pel·lícula significaran el pas del món real a l'imaginari.

Pel professorat

Pel·lícula que es pot alternar amb la lectura del llibre. El llibre és més ric que la pel·lícula i és fins i tot bellíssim com a objecte: amb edició a dos colors. Esdevenen tots dos un cant a la lectura i una defensa del món dels somnis i de la imaginació.

El títol prové del capítol de la montanya errant, on el vell escriu un llibre en el qual explica tot el que està passant a fantasia. Quan l'emperadriu infantil l'obliga a llegir el llibre perquè Bastian s'adoni que es refereixen a ell, el vell va llegint i reescribint la història – fins que Bastian decideixi fer alguna cosa-. Aquest llibre que recomença cada vegada és una veritable història inacabable o eterna, si voleu.

Presenta el tema clàssic del desdoblament: Bastian i Atreyu. Mostra la duplicitat entre el que som i el que volem ser, Bastian és un nen poruc i en canvi se sent identificat amb l'heroi valent fins a la inconsciència. Aquest és un tema que es pot enfilar partint de la "realitat i el desig de ser diferent"

La relació entre ficció i realitat

"Tots els personatges de Fantasia quan cauen en el No-res es convertixien en mentides en passar al món real" Aquesta frase resumeix els dos móns el real "de veritat" i el no res de ficció. Però certaments com acaba mostrant la

història no és cert que hi hagi una dissociació tan gran. Ens impliquem en la lectura i no som els mateixos quan llegim un bon llibre. Ens ha canviat, la ficció ens “fa” diferents, ens ensenya i ens “fa” créixer.

La relació causa i conseqüència dels actes

Els nostres actes, encara que no ens ho sembli, – és com de ficció- tenen repercussions. Vet aquí la lliçó dels darrers minuts del film quan Bastian no s’acaba de creure que ell ha de donar un nom a l’emperadriu i en aquesta indecisió el reialme de Fantasia s’està enfonsant.

Possibilitat de múltiples interpretacions.

Un dels grans mèrits de l’obra de Michael Ende és que aconsegeix molta profunditat i que, per tant, la seva obra, un xic menys la pel·lícula, però deu-n’hi do, resulta interessant per a totes les edats.

Una de les maneres d’ajudar a fer la connexió entre literatura i cinema és la de portar el llibre a l’aula i els fragments que es vulguin rellegir es poden llegir directament del llibre i no de la fitxa. Així, sense haver de dir res, els infants s’adonen que hi ha una estreta relació entre el que han vist i el que algú ha escrit.

Si es vol també es pot fer referència a l’adaptació cinematogràfica, assenyalant alguns punts de divergència i apuntant la qüestió de la interpretació i les versions. Això pot estimular la lectura del llibre en alguns estudiants, però no els ha de frustrar que la lletra no segueixi fil per randa el guió cinematogràfic. Les relacions entre literatura i cinema sempre han estat controvertides.

Vet aquí algunes de les diferències més remarcables que es poden assenyalar entre el llibre i la pel·lícula:

	Llibre	Pel.lícula
El protagonista	Gras i talòs	Primet i hàbil
Atreyu	El centaure metge el va a buscar	Es presenta a la torre d’ivori
	Té la pell de color verd	És un jovenet atractiu De raça blanca
Oracle del sud	L’esfinx deixa passar qui vol Proposant enigmes	Dispara raigs amb els ulls
	Hi ha una tercera porta de l’Oracle	
Uyulala	Té forma d’esfinx De columnes	No té forma i viu en el recinte
	Parla en vers	Parla en prosa
El llop	No atrapa mai Atreyu	

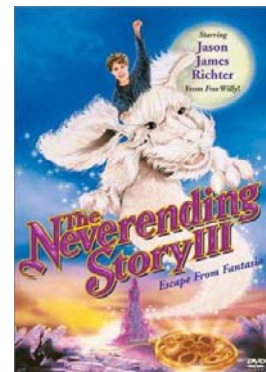
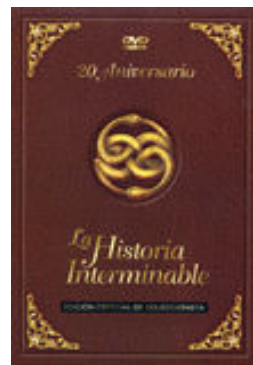
Final És qui explica la història de Fantasia Persegueix els nens impertinents

Al film no es fa cap referència al personatge Igramul, el múltiple.

ABANS DE VEURE LA PEL·LÍCULA

- Què et suggereix un començament com aquest ?:
« Era mitjanit... de cop alguna cosa...va fer un espetec a la misteriosa espessor del bosc... »
- Com continuaries una història així?
- Per ajudar a comprendre
Caldrà aclarir algunes paraules i alguns conceptes per fer més comprensible l'argument:
-Què és un unicorn?
-Què és un pantà?
-Què és una esfinx?
.....

1.El títol i la caràtula



La caràtula

Estudi de distintes caràtules relacionades amb el film

- De cadascuna
Què remarca el dibuix?
De què ens informen les lletres?
Hi ha descripció del contingut del film?
- De la que nosaltres usem
.Què remarca?
.Quines expectatives et crea?
- Al final del film
.Creus que s'han acomplert les expectatives que t'oferia la caràtula?
.Què t'hi sobra o què t'hi falta?

- Personalitza la caràtula. Dibuixa la teva caràtula a partir d'elements distints que pots trobar a internet: lletres, fotografies dels actors, fotogrames de publicitat, etc.

2.L'ACCIÓ

Es tracta d'una història o de dues històries?

- Espai i temps
A quina època passa la pel·lícula
On passa l'acció? Descriure els llocs –interiors o exteriors on passa l'acció
 - a. La casa de Bastian (la cuina)
 - b. La llibreria
 - c. L'escola
 - d. Les golfes

Posar els episodis per ordre:

- El pantà
- La tortuga Morla
- La trobada amb Fuyur
- L'oracle del sud
- L'emperadriu de fantasia
- Gmork

3. ELS PERSONATGES

- Buscar els adjectius que millor defineixin els personatges

	Descripció física	Descripció psicològica
Bastian		
Sr. Koreander		
Atreyu		
El pare de Bastian		
.....		
.....		

AJUDA

Trets físics

Algunes observacions que es poden fer:

- Aspecte físic general: alt, prim, ros, fort,
- Com gesticula, com es mou: elegant, nerviós,

Trets psicològics

Buscar entre aquests adjectius algun que vagi bé per a usar en la descripció dels personatges

Bondados	Perseverant	Generós	Humil
Calmat	Solidari	Indiferent	Obedient
Tolerant	Ordenat	impacient	colèric

Pacient	voluntariós	sincer	respectuós
Delicat	amical	bondadós	apassionat

➤ Alguns personatges pintorescs

Cita alguns dels personatges curiosos de la pel·lícula

-El menjapedres

.....
.....

Podries inventar una història amb cadascun d'ells?

Pla de discussió

per a treballar primer individualment i després en grup

- Afegir-hi algun personatge més o treure'n algun
- Afegir-t'hi tu fent un paper. (Pots triar un dels papers que ja hi ha o afegir un nou personatge que inventaries)
- Amb quin dels personatges viuries i amb quin no i per què
- Quins valors representen els distints personatges del film (es pot posar una llista de valors positius: solidaritat, tendresa, estimació, tolerància, generositat, amistat,

➤ **Com reaccionen emocionalment?**

Pots detectar algun moment del film on sigui molt explícit algun dels següents sentiments per part d'algun dels personatges principals?

	Sentiment	Personatge	Moment del film
Ira			
Tristesa			
Temor			
Plaer			
Amor			
Sorpresa			
Disgust			
Vergonya			

AJUDA

Ira : fúria, ultratge, ressentiment, còlera, exasperació, indignació, aflicció, acritud, fastigejament, irritabilitat, hostilitat, violència, odi, etc.

Tristesa: pesar, melanconia, pessimisme, llàstima, autocompassió, solitud, abatiment, desesperació, aflicció, atatiment, esllanguiment, etc.

Temor: ansietat, aprensió, nerviosisme, preocupació, consternació, inquietud, cautela, incertesa, paor, por, terror, fòbia, pànic, etc.

Plaer: felicitat, alegria, diversió, orgull, extremiment, embadaliment, gratificació, satisfacció, eufòria, èxtasi, etc.

Amor: acceptació, simpatia, confiança, amabilitat, afinitat, devoció, adoració, afecte, estima, tendresa, consideració, predilecció, etc.

Sorpresa: commoció, desconcert, admiració, estranyesa, atordiment, estupefacció, esbalaïment, meravellament, etc.

Disgust: menyspreu, avorriment, aversió, disgust, repulsió, desplaer, desgrat, pena, aflicció, sofriment, turment, empipament, molèstia, decepció, malestar, etc.

Vergonya: culpabilitat, molèstia, disgust, remordiment, humiliació, arrepentiment, mortificacio, contrició, deshonor, etc.

- La relació entre Bastian i el seu pare
-Com descriuries la relació que tenen pare i fill?

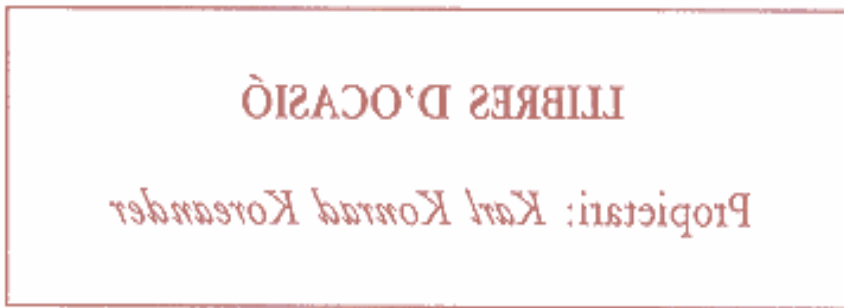
- Significació d'alguns personatges

Enllaça alguns dels personatges amb algunes actituds vitals:

Morla	La valentia
Fuyur	El pessimisme
Gmok	L'optimisme
Atreyu	El mal

ELS TEMES

La llibreria i el llibre: La història interminable



Aquesta era la inscripció que hi havia a la porta de vidre d'una botiga petita, però, és clar, només la veia així el qui, de l'interior de la penombra estant, mirava al carrer a través del vidre.

A fora feia un dia de novembre gris i fred, i plovia a bots i barrals. Les gotes regalimaven vidre avall per damunt de les lletres filigranades. L'única cosa que es podia veure a través dels vidres, a l'altra banda del carrer, era una paret tacada de pluja.

La porta es va obrir de sobte amb tanta fúria que les campanetes de llautó, en forma de gotim de raïm al damunt, començaren de tritllejar esvalotades i estigueren una bona estona sense poder-se calmar.

El causant d'aquell rebombori era un noi petit i gras, d'uns deu o onze anys. Els cabells, de color castany fosc, li queien sobre la cara regalimant aigua; duia l'abric xop, i a les espatlles portava una cartera penjada d'una corretja. Estava una mica pàl·lid i sense alè, però, contrastant amb les presses de feia un moment, s'havia quedat al mig de la porta oberta com si l'hi haguessin clavat.

- S'assembla de la descripció del protagonista a la primera pàgina de la novel·la i el protagonista de la pel·lícula?
- El llibreter diu que és un llibre especial. Perquè creus que és especial?

Les relacions

Amb el pare

- Quina relació té Bastian i el seu pare?
- L'esmorzar que es descriu a la pel·lícula és com els que feu a casa?
- A la conversa entre pare i fill hi ha unes quantes frases que caldria comentar.
- Què signifiquen aquestes frases que el pare li diu a Bastian?:
 - "La mare ja no és amb nosaltres"
 - "La mort de la mare no pot ser una excusa per no complir amb les nostres obligacions"
 - "Promet de tenir els peus a terra"

Amb el llibreter

- Quina és la relació que s'estableix entre Koreander i Bastian
- Diries que tenen una relació com de:
 - Pare i fill
 - D'amics
 - De venedor i client
 - De desconeguts
 - De còmplices
 -
- Creus que es pot ser amic d'una persona gran?

Bulling

- Au, parla -va dir el senyor Koreander-, de qui fuges?
- Dels altres.
- De quins altres?
- Dels nens de la meva classe. -Per què?
- Perquè... perquè no em deixen viure. -I, doncs, què et fan?
- M'esperen impacients davant de l'escola. -I això què?
- Després em criden i em diuen tot de coses. Em donen empentes i es riuen de mi.
- I tu t'ho deixes fer així com així?
- El senyor Koreander es queda mirant el noi en una actitud de desaprovació i després va preguntar:
- I per què no els fas una cara nova? En Bastian se'l mira sorprès.
- No... no m'agrada. A més... no sé boxejar.
- I, de lluita lliure, que me'n dius? -va voler saber el senyor Koreander-. Curses, natació, futbol, gimnàstica... No en saps gens, de tot això?
- El noi sacseja el cap.
- Amb altres paraules -va dir el senyor Koreander-, que ets un neula, oi?
- En Bastian arronsa les espatlles.
- Però, de parlar, sí que en saps -va observar el senyor Koreander-. Per què no els respons quan se te'n burlen?
- Ja ho vaig fer una vegada...
- I què va passar?
- Em varen llançar dins un contenidor d'escombraries i varen lligar-ne la tapadora. Vaig passar-me dues hores cridant fins que algú em va sentir.
- Mmm -remuga el senyor Koreander-, i ara ja no goses.
- En Bastian va fer que sí amb el cap.
- O sigui -va deduir el senyor Koreander- que, a més a més, ets un gallina.

En Bastian acota el cap.

-Segurament també ets un llepa, veritat? El millor de la classe, mitjana d'excel.lent, la nineta dels ulls de tots els mestres, oi que sí?

-No -va dir en Bastian tot mantenint els ulls acalats-, l'any passat vaig repetir curs.

-Déu de déus! -va exclamar el senyor Koreander-, és a dir, un fracassat de cap a peus.

En Bastian no digué res. Només s' estava allí. Els braços li penjaven, l'abric li degotava.

-I quines coses et diuen quan se te'n riuen? -va voler saber el senyor Koreander.

-Jo què sé, tot el que se'ls acut. -Per exemple, què?

-Panxut! Panxarrut! Que t'asseus dalt d'un llagut! Si s' enfonsa el llagut, diu així en Panxarrut: és que sóc un pes feixuc!

-No té gaire gràcia -va opinar el senyor Koreander-, i que més?

En Bastian va vacil.lar abans de cantar-ne la llista:

-Beneit, babau, fanfarró, farsant...

-Beneit? Per què?

-Perque de vegades enraono sol.

-De què enraones, per exemple?

-M 'imagino històries, invento noms i paraules que encata no existeixen, i tot de coses així.

-I tot això és el que t'expliques a tu mateix? Per què?

-Doncs perquè no hi ha ningú que s'hi interessi.

El senyor Koreander va quedar-se una estona callat i rumiant.

-I els teus pares, què hi diuen?

En Bastian no va respondre de seguida. Només al cap d'una estona va mormolejar:

-El pare no diu res. Ell mai no diu res. Tant li fa una cosa com l'altra.

-I la teva mare?

-Ella... no és aquí.

-Que estan divorciats els teus pares?

-No -digué en Bastian-, la mare és morta.

En aquell moment va trucar el telefon.

(Pàgina 10 i 11)

- Quins són els insults que dirigeixen a Bastian? Són els mateixos que s'usen avui i aquí?

- Com qualificaries l'actitud dels companys d'escola de Bastian?.

- Més enllà del menyspreu: "li diuen covard", el volen extorsionar perquè li demanen diners. Bastian hi treu importància i li diu al llibreter que "li han agafat mania". Creus que és així?

D'aquesta actitud se'n diu Bulling, però es pot dir d'altres maneres, com ara: intimidació, maltracte, assetjament, etc. Quin sentit tenen cadascuna d'aquestes paraules?

-Quina seria l'expressió més adequada per descriure l'expressió anglesa Bulling?

- Més enllà de la pel.lícula, creus que és un problema seriós?

- o Agents i víctimes del bulling

Intenta reflexionar sobre quines solen ser les característiques de les persones implicades en el bulling: els agents i les víctimes

Trets personals

Agents del bulling _____ Víctimes del bulling

.....
.....
.....
.....

- o Què poden fer els companys de classe per prevenir el bulling?
 1. Respectar tots i cadascun dels companys i tractar-los com a tu t'agradaria ser tractat.
 2. Si creus que algun company o companya ha estat intimidat digues-ho a un adult : professor, als teus pares o als de la víctima, etc.
 3. Amb els companys parleu del tema i procureu aclarir els distints conceptes. De vegades un insult pot semblar amical, o un cop no sembla greu, però cal distingir graus i maneres.
 4. Denunciar obertament les actituds de prepotència d'uns envers els altres i no tolerar cap tipus d'humiliació ni a tu ni a cap altre company o companya

- o Definició de bulling

Pots fer algun comentari o afegir algun adjectiu o frase a aquesta definició de "bulling": maltracte o intimidació entre iguals.

.....
.....
.....
.....

Llibres

Quan entra a la llibreria, Bastian diu que a casa té una colla de llibres i li pregunta de què tracta el que llegeix.

De què tracta? Quin és el tema?

- L' illa del tresor
- El darrer mohicà
- Tarzan dels monos
- El màgic d'Oz
- El senyor dels anells
- 2.000 llegües de viatge submarí

Has llegit algun d'aquests llibres?
Has vist alguna pel·lícula d'aquets llibres?
Quin ha estat per tu un llibre especial?

S'endú el llibre sense permís

Havia robat. Era un lladre!

El que ell havia fet era molt pitjor que un robatori normal. Segur que aquell llibre era un exemplar únic i insubstituïble. Ben cert que deuria haver estat el tresor més gran del senyor Koreander. Robar a un violinista el seu únic violí o a un rei la seva corona era molt pitjor que no pas emportar-se diners d'una caixa.

I, ara, mentre anava corrent, premia el llibre sota l'abric. No volia perdre'l, per bé que aquella malifeta li sortiria cara. Era tot el que li quedava en aquest món.

Perquè -és clar-, a casa, ja no hi podia tornar. (pàg. 14 i 15)

Robar, mentir, matar, són grans temes de l'ètica. Aquí els tractarem intentant d'aclarir l'actitud de Bastian, tot aprofitant per fer tornar sensibles els estudiants respecte a un tòpic que en un món com el nostre no és tan clar.

➤ Robar

Els exemples següents, són exemples de robar? Prepara't per donar una raó per a la teva resposta.

	Robar	No
robar ?		
1. Agafes alguna cosa en préstec i t'oblides de tornar-la.		
2. Et deixen alguna cosa que no tens intenció de tornar mai.		
3. Fas servir coses d'algú sense demanar-les.		
4. Agafes alguna cosa que saps que l'amo ja no necessita.		
5. Regales alguna cosa que és d'algú altre.		
6. Fas trampa en un test copiant el que fa el veí.		
7. Trobes alguna cosa que ha perdut algú de la teva classe i te la quedes.		
8. Agafes alguna cosa d'algú altre pensant que és teva.		

➤ Per què és dolent robar?

- .perquè és contra la llei
- .perquè els lladres porten problemes
- .perquè la gent honrada no ho fa
- .perquè els lladres no mereixen confiança
- .si tothom robés, el món seria un caos
- .perque robant perjudiques els altres
- .en una societat estable les lleis s'han de complir
- .cal respectar el dret a la propietat privada

El regne de la fantasia està en perill

➤ Tenir fantasia vol dir:

- No tocar de peus a terra
- Ser un somniatruites
- Tenir imaginació
- Pensar més coses que els altres
- No tenir en compte les coses com són
- Ser poc realista
- Deixar-se influenciar
- Ser creatiu i trobar alternatives

Tria quina d'aquestes expressions s'acosta més a tenir fantasia i per què?

- Coses que podem imaginar i que no
- que sempre és de nit
 - que plou cada dia

- que els llibres parlin
- que la TV no existís
- que pugis fer el que vols
- que tinguis el do de llegir el pensament dels altres
- que en el món hi ha pau arreu

Atreyu el gran guerrer

"És valent, però també astut".

Exemples d'astúcia.

-Quan Bastian diu a la tortuga: "Si res no importa, tampoc no té cap importància que m'ho diguis"

Exemples de valentia.

-

Pots posar altres exemples d'astúcia i de valentia, ja sigui de la pel·lícula o de la vida real?

Fantasia

No és un lloc, sinó un estat on es troben "els somnis i esperances de la humanitat"

Fantasia mor o és invadida pel No-res quan els humans "han oblidat les esperances i han deixat de somniar".

El No-res és pitjor que el buit.

Comentar aquesta frase de Gmork:

"Les persones que no tenen esperances són més fàcils de dominar. Qui domina té el poder"

Activitat plàstica

Sabries dibuixar el nus que hi ha a la portada del llibre, que és el mateix que el penjoll que porta Atreyu?

LA PEL·LÍCULA

COMPRESIÓ DEL FILM

- Quant temps passa aproximadament des de l'inici de la pel·lícula fins a la darrera escena? Com ho sabem en el film?
- Podries fer un judici d'algun aspecte del film que t'hagi cridat l'atenció com ara: el paper dels actors, la fotografia, la música, el vestuari?
- Des de quin punt de vista està explicada la pel·lícula? Marca amb una creu el que creguis correcte:
 - a. Per ordre cronològic
 - b. Des del començament del problema
 - c. Amb salts enrera (retrospecció o flash back)
 - d. Amb salts endavant o flash Forward
 - e. Amb elipsis

- Com creus que haguessis reaccionat tu?
- Quin sentiment et provoca l'actitud de (Bastian, Atreuy, Fuyur, Gmork) ...?
- Quin altre títol posaries a la pel.lícula?
 - Recordes alguna seqüència o fotograma especialment impactant?
 - Quins són els moments especials del film per a tu?

1.
2.
3.

- Resumeix l'argument del film en 5 ratlles

1.
2.
3.
4.
5.

- Elegeix un personatge del film i inventa un diàleg entre ell i tu. Què li preguntaries, què li aconsellaries, què li suggeriries, etc.

(El teu nom) -
(el nom del personatge)-
-
-

- Canviar el final de la pel.lícula

- Adaptar (adaptar a AQUÍ i ARA) Com seria la pel.lícula avui dia o al nostre país?

A tu què t'ha dit el film?

Pot ser que prop teu hi hagi un (personatge principal) i tu no te n'adonis?
Escriu tres ratlles sobre la teva opinió sobre el film, justificant la teva avaluació.

1.
2.
3.

PER SABER-NE MÉS

Michael Ende. *La història interminable*. Alfaguara, Grup Promotor, Barcelona, 2005

Webs recomanades sobre prevenció de bullying

<http://www.gva.es/violencia>

Pàgina del Centre Reina Sofia per l'estudi de la Violència.

<http://www.Bullying-in-school.info/en/content/about-us/our-projects/visionaries-net-abstract.html>

Disponible en 8 idiomes, està patrocinat per la Unió europea

<http://www.educacionenvalores.org/plan.php3>

Sobre educació en valors, pàgina sobre convivència escolar, tolerància, etc.

www.solidar.org

Recolzada per la unió europea, és una pàgina contra tota mena de discriminació.